

PC tuning

Hledáte ovladače, nástroje a tipy, které z vašeho počítače vydolují i ty poslední výkonové rezervy? Na webu je všechno, co hledáte, a zdarma. My vám prozradíme nejlepší zdroje a triky zkušených uživatelů.

Přestože vám váš dlouho sloužící počítač připadá již příliš pomalý, neměli byste ho hned posílat do penze. Třeba jsou v něm ukryty schopnosti, které můžete lehce najít pomocí bezplatných nástrojů, jež se skrývají na internetu. Malé programy umí přetaktovat vaši grafiku, zorganizovat operační paměť nebo zbavit operační systém haraburdí. Tyto nástroje tedy nejsou určeny jen milovníkům rychlosti, ale i těm, kdo mají problémy se stabilitou svého systému. Porozhlédli jsme se po internetu, vystopovali nejlepší tipy, nejúčinnější nástroje a nejaktuálnější zdroje ovladačů a rozdělili je do třech kategorií:

1. Všechno, co bezpodmínečně potřebujete.
(MUSÍTE MÍT!)
2. Všechno, co byste měli mít.
(DOPORUČUJEME!)
3. Nástroje, které náleží pouze do rukou tuningových profesionálů.
(JEN PRO PROFESIONÁLY!)

Efektivní firewall je při používání "pevné linky" absolutní povinností, zatímco utility jako SiSoft Sandra sice vašemu počítači pomohou, ale nejsou bezpodmínečně nutné. Na nástroje, které si pohrávají s taktem grafické karty nebo CPU, by si měl troufnout jen opravdový profesionál, protože při špatném použití může dojít k poškození, nebo dokonce ke zničení komponenty. Navíc zde najdete přehledně seřazeny v tabulkách nejlepší odkazy na pomocné a informační stránky stejně jako odkazy na nejnovější verze BIOSu a nejaktuálnější ovladače vašeho hardwaru.

Základní desky

Srdcem vašeho počítače je základní deska s procesorem a operační pamětí. Na ní také nemalou měrou závisí stabilita celého systému. Většinu důležitých programů pro její nastavování a ladění dostanete na CD již při koupi desky, to však neznamená, že byste měli usnout na vavřínech. Bohužel se stává téměř pravidlem, že na CD naleznete pouze "provizorní" verze programů a také BIOS není dokonale vyladěn. O spolupráci s některými komponentami ani nemluvě. A tak nám uživatelům nezbyvá než hledat, zkoušet a vylepšovat. Ovlivňovat výkon a stabilitu základní desky lze dvěma metodami. První z nich - změna BIOSu - je náročnější a nebezpečnější, ovšem výkon a možnosti desky ovlivní nejvíce. Druhá metoda spočívá v použití různých "utilit", které obvykle pouze zpřístupňují a zjednodušují nastavení desky.

MUSÍTE MÍT!

Prvním krokem každého "ladiče" by měly být WWW stránky výrobce desky. Na nich najdete nejen nejnovější BIOS, ale také užitečné programy, se kterými můžete svůj počítač ladit.

Rozdělení podle výrobce základní desky:

Aopen

Pomocí nástroje WFLASH10 lze updatovat BIOS z Windows. WLOGO umožňuje výměnu bootovacího loga z DOSu.

Download: english.aopen.com.tw/tech/download/mbdrv/server.htm

Asus

ASUS Liveupdate je nástroj BIOS pro Windows. Odvážlivci mohou pomocí tohoto nástroje aktualizovat BIOS dokonce přímo z webu.

Download: www.asuscom.de/support/techmain/bios/liveupdate.htm

Elitegroup

Na homepage najdete odkazy na aktuální verze BIOS a na update-software WINFLASH.

Download: www.ecs.com.tw/download/

Gigabyte

Výrobce nabízí přetaktovací nástroj pod názvem EasyTune.

Download: www.gigabyte.com.tw/home/eztune4/et4_index.htm

MSI

Zde najdete nástroje a aktuální BIOS. Mezi obzvláště užitečné utility patří PC Alert. S tímto diagnostickým programem si udržujete neustálý přehled o otáčkách ventilátoru a teplotě CPU.

Download: www.msi.com.tw/program/support/software/swr/spt_sw_list.php Nástroj MSI Bus-Racing seřizuje za provozu FrontSide Bus základních desek.

Download: www.3dcenter.de/downloads/msi-busracing.php

Tip

Existují také webové stránky nezávislé na výrobcích základních desek, které nabízejí velmi dobré tuningové nástroje.

WCPUID

Program načítá aktuální data procesoru a podává informace o taktovací frekvenci, multiplikátoru, velikosti cache, typu CPU a o podporovaných technologiích, jako je MMX nebo 3DNow. **Download:** www.h-oda.com

SiSoft

Sandra Nejpopulárnější analyzační nástroj vůbec. Je jedno, jestli si jen chcete udělat obrázek o systémových zdrojích a o konfliktech zařízení, nebo otestovat rychlost počítače, všechny požadavky budou vyřízeny. Kromě toho Sandra radí, kde jsou ukryté výkonnostní rezervy, a hlídá teplotu, napětí boardu (desky) nebo ventilátoru - ale bez funkce alarm(u).

Download: www.sisoftware.demon.co.uk/sandra/

DOPORUČUJEME!

CPUCool, CPUIdle

Oba nástroje hlídají vytížení procesoru. Pokud CPU nepracuje, je kvůli snížení teploty odstaven do režimu "spánku". Pomocí CPUCool můžete dokonce nastavit taktovací frekvenci FrontSide Bus (FSB).

Download: podien.onlinehome.de (CPUCool) www.cpuidle.de (CPUIdle)

WinCooler

Program chladí Pentium-3 a AMD procesory. Podle zatížení reguluje CPU a zchladí ho až o deset stupňů.

Download: www.wincooler.com

Motherboard Monitor

Pomocí těchto kontrolních funkcí si udržíte přehled o teplotě, otáčkách ventilátoru a hodnotách napětí. Přitom máte možnost definovat prahové (kritické) hodnoty, při kterých se objeví varovné hlášení. Vezměte ale na vědomí ten fakt, že zobrazené hodnoty u procesorů Intel jsou většinou podstatně přesnější než u procesorů AMD.

Download: mbm.livewiredev.com

WinRam Turbo

Tuning-utility zobrazuje aktuálně dostupnou operační paměť a klepnutím spouští defragmentaci RAM. To je důležité pro všechny verze Windows, protože operační paměť je při delším provozu obsazena i zavřenými programy.

Download: winramturbo.com

JEN PRO PROFESIONÁLY!

BMP2EPA

Program umí ze screenshotů udělat obrázky pro boot-logo při spouštění BIOS a nahradit Energy-Star-Logo obrázkem podle volby uživatele.

Download: www.flazh.de

CBROM

K BMP2EPA potřebujete navíc ještě "flashtool" CBROM. Návod najdete na velociraptor.mni.fh-giessen.de/Bootlogo. Stránka je v němčině, ale trochu staršího data. Odkazy neuvádíme - jde o interní nástroj firmy Award. Ovšem stojí za to se ho na internetu pokusit nalézt.

AWARDMOD

Pokud nenajdete CBROM, funguje pro nejnovější verze BIOS freewarový nástroj AWARDMOD.

Download: sourceforge.net/projects/awardmod

Grafické karty a TV karty

To, co jsme uvedli o základních deskách, platí o grafických a TV kartách dvojnásob - ovladače a další nástroje se vyplatí neustále aktualizovat. Ovšem grafické karty mají také procesor a paměť. Proč by tedy nešly přetaktovat? Navíc vám prozradíme, se kterými nástroji můžete optimalizovat "obrazový výstup".

MUSÍTE MÍT!

3DMark

Nejobsáhlejší benchmark pro váš grafický systém. Samostatně proběhne 16 testů, které trvají celkem pět minut. Změří téměř vše, co grafické karty nabízejí. 3DMark je nejlepší nástroj, chcete-li otestovat, jestli váš čerstvě přetaktovaný počítač běží opravdu rychleji a především stabilněji.

Download: gamershq.madonion.com/products/3dmark2001

TVTool

Program umožňuje správný TV výstup všech rozlišení až do 1024 x 768 - a to bez černých okrajů. Od verze 5.0 je tento nástroj k dispozici jako shareware za registrační poplatek 10 eur.

Download: www.3dconcept.net/files/tools/tvtool4_6.zip (freeware verze 4.6), resp. www.3dconcept.net/files/tools/tvtool55.zip (shareware verze 5.5)

Nvidia Refresh Rate Fix

Všechny grafické karty Nvidia s původními ovladači zobrazují hry pod Windows 2000/XP jen se 60 Hz. Pomoc poskytne tento Fix, který hry bez "viditelného kmitání" přenesení i na váš monitor.

Download: www.planetquake.com/ztn/nvrefix

ATI Refreshrate Fix

Majitelé grafických karet ATI mohou pomocí tohoto nástroje pod Windows 2000 a XP nastavit individuální frekvenci karty. To by mohlo vyhovovat především hráčům.

Download: www.3dchips-fr.com/download/downloads.php?Category=11 nebo www.warp2search.net/download.php?op=vi_ewdownload&cid=4

PowerStrip

Nejznámější "overclocker" nástroj podporuje všechny běžné grafické čipy. Je podstatně lepší než řízení systému Windows a nabízí mnoho pomocných funkcí pro hledání chyb a optimalizaci. Grafické karty mohou být "přetaktovány" např. posuvným regulátorem, aniž by byl nutný restart.

Download: www.entechtaiwan.com/ps.htm

DOPORUČUJEME!

Hz-Tool

Nástroj pro nastavení obnovovacích frekvencí, rozlišení a barevných hloubek téměř všech grafických karet a monitorů pod Windows 95 a 98.

Download: hem.spray.se/doxx/

Artifact Tester

U přetaktovaných grafických karet může dojít k malým chybám obrazu, které nejsou okem rozpoznatelné. Tento nástroj provádí různé testy a počítá chyby.

Download: www.3dcenter.de/downloads/artifact-tester.php

Dscaler

Univerzální TV viewer, který umí obrazy TV karty automaticky zbavit interlacingu, odstranit šum, a optimalizovat obraz

Download: deinterlace.sourceforge.net/downloads.htm

RivaTuner

Bezplatná utilita používá tajné vlastnosti Nvidia Detonator ovladačů a umí zlepšit kvalitu obrazu u grafických karet s chipem Nvidia. Při problémech s kompatibilitou může napovědět, kde je "chyba". RivaTuner podporuje všechny "Detonatory" od verze 5.08.

Download: guru3d.com/rivatuner

JEN PRO PROFESIONÁLY!

ATI Winlock

Nástroj je určen všem majitelům grafických karet. Umožňuje asynchronně (pře)taktovat paměti a grafické čipy.

Download: www.warp2search.net/download.php

ATI Glide Wrapper

Program umožňuje hraní Voodoo 3Dfx her s grafickými kartami ATI-Radeon - nástroj je proto důležitý především pro starší hry a emulátory.

Download: home.t-online.de/home/zsack/

eVoodoo

Univerzální Glide Wrapper pro Radeon, S3, všechny grafické čipy Nvidia, který umožňuje také hraní "3Dfx only" her.

Download: evoodoo.emulation64.com

Ge Force Tweak

Utility Nástroj vytváří přístup ke všem oficiálním a neoficiálním nastavením registrů karet GeForce. Doporučujeme především díky nabídce bezproblémových funkcí pro přetaktování.

Download: www.guru3d.com/files/

NV Cleaner

Nástroj pro kutily, kteří častěji experimentují s neoficiálními Nvidia ovladači. Odstraňuje všechny zbytky Nvidia referenčních ovladačů.

Download: www.3dconcept.net/files/tools/setupnvcleaner.exe

Nvidia Bios Editor 0.99a

Malý pomocný program může být použit pro detailní editování BIOS souborů aktuálních grafických karet Nvidia - od GeForce2. Změnit lze přednastavené taktovací frekvence pro čip a paměť stejně jako bootscreen grafické karty.

Download: www.guru3d.com/xbios

WDM-Video Capture-Driver

Univerzální WDM ovladač pro TV karty pod Windows 2000/XP. Jeho hlavní předností je to, že oproti běžným WDM ovladačům je možné snímání při téměř všech rozlišeních. Program nabízí také některé optimalizace pro snímání videa.

Download: btwincap.sourceforge.net

DVD a CD-ROM

DVD a CD-ROM mechaniky patří ke standardní výbavě PC. U mechanik CD-ROM toho příliš zlepšit nelze - programky z internetu vám nabídnou maximálně drobná vylepšení. U DVD mechanik je situace jiná. Díky "zlomyslnostem", jako jsou regionální kódy nebo šifrování DVD, pro vás může být šikovný software spásou z nebes.

MUSÍTE MÍT!

CD-Bremse

Hluk, který produkují moderní CD mechaniky, ruší nejen při sledování filmu v "domácím kině". A právě v tomto případě vám pomůže CD-Bremse, se kterou můžete rychlost (a tím i hluk) mechaniky snížit.

Download: www.cd-bremse.de

DVD-Genie

DVD mechaniky mají většinou omezení, které dovoluje změnit regionální kód jen pětkrát. DVD-Genie se vměstná mezi DVD jednotku a přehrávací software a toto omezení obejde.

Download: www.inmatrix.com/files/dvdgenie_download.shtml

DVD Region Killer

Tento nástroj funguje podobně jako DVDGenie a obchází limitované regionální kódy.

Download: elby.ch/english/fun/software/index.html

DOPORUČUJEME!

DVDx1.8a

Řešení pro všechny, kteří mají rádi nekomplikované řešení složitých problémů. Přes noc převede DVD na VCD nebo SVCD.

Download: www.labdv.com

Pozor: Provozovatel stránky požaduje 12 eur jako "vstup" na tři měsíce. U Chipu Online to nic nestojí.

Download: www.chip.de/downloads_updates/downloads_updates_8610367.html

CDVDInfo

Tímto nástrojem vyzkoušíte, jestli váš DVDRROM "vlastní" pevný regionální kód. Dále nástroj zjistí, kolikrát může být tento kód ještě změněn a také firmware verzi vaší mechaniky.

Download: www.cdvdinfo.subnet.dk

CDR Identifier

Abyste věděli, k čemu se hodí vaše prázdné disky, zjišťuje tento nástroj typ a kvalitu CD. Pokud se tedy u vaší oblíbené značky CD disků změní výrobce, okamžitě to zjistíte.

Download: www.gum.de/it/download

ISO-Buster

Zvláštní užitečný nástroj, pokud máte k dispozici namísto CD nebo DVD pouze ISO soubor. ISO-Buster konvertuje soubor do požadovaného formátu, aby byl rozpoznán každým běžným vypalovacím programem a mohl být vypálen na CD.

Download: www.smart-projects.net/isobuster/

JEN PRO PROFESIONÁLY!

Firmware pro všechny

Francouzská stránka s aktuálním a "upraveným" firmwarem pro vypalovačky, DVD a CD mechaniky. Nejzajímavější je efekt u mechanik DVD-ROM - z firmwaru zmizí omezení regionálních kódů.

Download: www.firmware.fr.st

BlindRead, BlindWrite

BlindRead čte CD věrně originály a nebere přitom v potaz eventuální chybné struktury souborů (tedy obchází většinu protikopírovacích ochran). BlindWrite přenesení načtená data na prázdný disk.

Download: www.blindwrite.com/download.htm

Daemon-Tools

Tento nástroj pomůže, pokud záložní kopie hry není použitelná, protože software vyžaduje originální CD. Emuluje různé metody ochrany proti kopírování a simuluje hře originální CD.

Download: www.daemon-tools.com

Internetové nástroje

Kdo surfuje, žije nebezpečně, příliš mnoho platí nebo čeká na rychlejší linku. Tak tomu ale nemusí být, protože s námi nabízenými nástroji radost ze surfování určitě neztratíte.

MUSÍTE MÍT!

Connection Meter

Program pro kontrolu a měření telefonních poplatků, vytvářený především pro českého uživatele. Kromě "kontrolování peněženky" program umí i odpojit modem ve stanovený čas, upozornit na začátek dalšího "impulzu" a nabízí i mnoho dalších užitečných drobností. Program je k dispozici jako shareware i jako freeware.

Download: <http://conmet.cz/>

Tara Plug-In

Nemáte rádi vlezlý Real Player? Tento modul vyřadí Real Media Player tím, že pověří WinAmp přehráváním a ukládáním souborů typu real media. Aby mohly být soubory "ověřeny", musí Real Media Player zůstat nainstalován ve vašem systému.

Download: www.musiclivesonline.com/software/watara.html

ZoneAlarm

Pokud chce na vaše internetové připojení "sáhnout" nějaký neautorizovaný program, vyhlásí ochranný program ihned poplach. Plusem je oproti jiným firewall řešením jednoduchá obsluha a tzv. "stealth" funkce, která vás na webu učiní takřka neviditelnými. "Pro" verze je určena zkušeným uživatelům, kteří chtějí sami konfigurovat.

Download: www.zonelabs.com

DOPORUČUJEME!

Online Monitor

Nástroj spočítá přenesené množství dat jednotlivých internetových připojení za libovolnou dobu. Taková kontrola přeneseného objemu je důležitá hlavně při připojeních, která počítají množství přenesených dat. Online Monitor je také schopný pomoci při pátrání po "trojských koních" nebo bezpečnostních mezerách.

Download: www.onlinetimer.de

GetRight

Pomocí programu GetRight je kdykoli možné přerušit nebo pokračování downloadu, dokonce z více serverů současně. Praktické je extrahování odkazů, které zobrazí všechny odkazy a soubory na internetové stránce a tím umožní rychlý download požadovaných souborů. Od verze 4.3 je nástroj bez spywaru.

Download: www.getright.com

JEN PRO PROFESIONÁLY!

WS_FTP Pro

Program patří k tomu nejlepšímu, co pro přenos dat mezi lokálním PC a FTP serverem existuje. Přenos dat můžete přerušit, znovu obnovit nebo nechat provádět pravidelně. WS_FTP Pro umožňuje i vícenásobná připojení, během procesu nahrávání můžete dokonce i dále hledat na FTP serveru.

Download: www.ipswitch.com/Products/file-transfer.html

Nástroje pro Windows

O tom, že Windows nejsou bez chyby, se určitě není potřeba dlouze rozepisovat. Samozřejmě že to ví i Microsoft, který sám vytváří přídavné nástroje, jež tomuto milovanému i proklínanému operačnímu systému dodají další sílu. Tyto nástroje také usnadňují práci s Windows.

MUSÍTE MÍT!

WinExpert

Přizpůsobí vašim potřebám na 200 standardních nastavení desktopu, MS-Office nebo Internet Exploreru, která by jinak nebyla přístupná. Změny mohou být přeneseny na jiný počítač prostřednictvím sítě a vráceny pomocí undo dialogu. Nabízí i nástroj pro odinstalování softwaru a další opravné nástroje, které obnoví pouhým klepnutím například icon cache.

Download: www.thewinexpert.de

Powertoys for Win XP

Tento freeware patří k nejlepším nástrojům pro "ochočení" Windows a pro "vycvičení" jejich nastavení. Zrychlí Windows nebo určí, které programy mohou otevírat média jako DVD, MP3 nebo fotografie. Mezi praktické nástroje patří "Super-Fast User Switch" pro rychlou změnu uživatele pomocí kombinace kláves nebo "Virtual Desktop Manager" pro různé desktopy. Nový je ISO Burner, který na CD vypálí všechny druhy ISO Images, a konvertor, který převádí MP3 na WMA.

Download: www.microsoft.com/windowsxp/pro/downloads/powertoys.asp

DOPORUČUJEME!

BootVis

Utilita (utility) analyzuje při bootování Windows XP všechny komponenty PC a optimalizuje odpovídajícím způsobem systém. Na špatně konfigurovaných počítačích lze pomocí tohoto nástroje zkrátit dobu (proces) bootování až o polovinu.

Download: www.microsoft.com/hxdev/platform/performance/fastboot/default.asp

Xteq X-Setup

X-Setup ve Windows 95/98 a NT aktivuje 400 hluboce "pohřbených" voleb. Record funkce ukládá všechny změny.

Download: www.xteq.com/products/xset/index.html

WinTuning Kit 2002

Pomocí freewarového balíčku nastavíte optimálně všechny oblasti Windows, např. důležitá nastavení paměti. Nepotřebujete žádné předchozí znalosti registrů, a proto je tento nástroj vhodný i pro začátečníky.

Download: kit.wintuning.net

JEN PRO PROFESIONÁLY!

Registry First Aid

Alternativa k čistící jednotce registrů od Microsoftu. Freeware testuje registrační databanku na neplatné nebo defektní zápisy. V případě potřeby nástroj přebytečné obsahy maže nebo aktualizuje zápisy registrů. Pozor! Zálahujte své registry před startem programu, protože First Aid může při neodborné manipulaci také váš počítač ochromit.

Download: www.rosecitysoftware.com/Reg1Aid/

Beta Software

Na tuto sbírku předchozích verzí známých a nových programů by si měl troufnout jen opravdový profesionál, protože nepovedené zásahy by mohly poslat váš PC do počítačového nebe. Zato jsou zde k dispozici beta verze šikovných nástrojů, jako např. nových DirectX.

Download: betatester.tin.it/en/index.htm

Beta News

Ještě větší než beta tester site (viz výše). Je zde k dispozici mnoho oficiálních beta testů, na které se můžete přihlásit.

Download: www.betanews.com